

JAARVERSLAG 2014

MCA Brabant

Stichting Multimodaal Coördinatie en Adviescentrum

's-Hertogenbosch, 11-2-2015

INLEIDING

Dit verslag geeft U een beknopte weergave van de projecten en activiteiten van MCA gedurende het jaar 2014. Met haar opdracht: het bevorderen van multimodaal vervoer in de breedste zin, is de MCA-nota 2011-2014, met als ondertitel “De vaart erin houden”, als leidraad gebruikt.

Naast haar bijdrage aan de hieronder beschreven projecten heeft MCA deelgenomen aan overleg met meerdere instanties: Belangenorganisaties als EVO, TLN, BVB, Railcargo; kennisinstellingen als TUE, NHTV en Dinalog en overkoepelende organisaties als BZW, BOM/Rewin, havenschappen en grote bedrijven / verladers alsook aan “klankborden” met verschillende overheden.

Brabacon: Begeleiding van, afstemming en contacten met terminalbeheerders.

Hoewel niet als project aan te duiden is de verzameling Brabantse terminals na de BSVG het belangrijkste element voor het multimodale succes van Noord-Brabant. Zonder hun bereidheid te investeren, de inzet en deskundigheid was de “modal-shift” niet zo snel geweest. Het Brabacon-project, gefinancierd door provincies, Agentschap-NL en terminals, heeft een basis gelegd voor het functioneren. Door contacten, onderlinge afstemming en toetsing van initiatieven geeft MCA ondersteuning aan de terminals, die inmiddels een grote professionaliteit hebben bereikt.

Projecten: Sluizen 4, 5 en 6, fase 2, stichting Berzob en “Beter Benutten”.

Eerder heeft MCA het initiatief genomen tot de oprichting van een stichting verladersbelangen ZW-Vaart (Berzob). Berzob bundelt met name de bedrijven, met grote te vervoeren volumes en die gelegen zijn ten zuiden van Veghel tot aan de gemeente Helmond en Eindhoven. Het MCA heeft in nauw overleg met deze stichting een gebruiksprofiel en wensenpakket opgesteld ten aanzien van de bereikbaarheid over water met grotere schepen dan nu het geval is (klasse II). Deze inmiddels goedgekeurde aanpak zal, in samenwerking met de kanaalbeheerder de knelpunten m.b.t. tonnage aanpakken.

Ondergebracht in het landelijke project “Beter benutten” is inmiddels de toezegging van 6.8 miljoen euro van het Ministerie van I&M, die samen met de bijdragen van de provincie en regio, het mogelijk moet maken het gedeelte tussen Veghel en Helmond en Eindhoven in eerste instantie geschikt te maken voor schepen of combinaties tot een lengte van 105 meter en met een laadvermogen van 900 ton (nu 400). Het ministerie heeft er de voorwaarde aan verbonden dat er minstens 460 voertuigbewegingen per etmaal minder over de weg zullen plaatsvinden.

Daarnaast is MCA direct betrokken bij het uitvoeren van de 0-meting en het opzetten van de systematiek voor de monitoring van de modal-shift.

Project: Havens Midden Brabant

MCA neemt deel aan de stuurgroep van HMB, een samenwerkingsverband van de gemeenten Oosterhout, Tilburg en Waalwijk. Parallel hieraan voert MCA overleg met de deelnemende partijen, zowel de gemeenten als het bedrijfsleven, teneinde een goede afstemming te bereiken tussen de plannen van resp. de gemeenten Waalwijk, Tilburg en Oosterhout en de behoeften van het bedrijfsleven. Brabant Intermodal levert vanuit het bedrijfsleven de projectleider, terwijl aanvullende financiering is verkregen via Midpoint. Naast haar plaats in de stuurgroep vervult MCA ook een rol als klankbord en intermediair.

Het eerder uitgevoerde studie en opgestelde convenant “Havensamenwerking Midden Brabant 2014-2018” is afgelopen jaar door de betrokken gemeenten mee ingestemd. De “upgrade” van de haven van Waalwijk is een voortdurend agendapunt van dit overleg.

Project: Haven Waalwijk

Het grootste project binnen HMB is de nieuwe haven voor Waalwijk. Het opgestarte overleg tussen Gemeente Waalwijk, Provincie, BOM/BHB, Brabant-Intermodal en MCA heeft uiteindelijk geleid tot een voorstel aan en besluit in

de Raad tot een nieuw te ontwikkelen haven voor schepen tot en met klasse 5. Dit naast de revisie van de bestaande sluis. Naast opbrengsten uit gronden, exploitatie, bijdrage van Rijk (DUB), garantie van de Provincie en de intenties van verladers, is de Gemeente op zoek naar de laatste (sluit)posten voor de benodigde financiële middelen. Voor de Logistiek kan Waalwijk met haar centrale positie en ligging aan groot water een belangrijke rol spelen in Brabant.

Project: Wilhelminakanaal Tilburg fase 1,5

In 2014 is gestart met de eerste werken aan de opwaardering van het Wilhelminakanaal tot sluis III (fase 1). Hiermede wordt West-Tilburg tot en met Vossenbergh bereikbaar voor schepen van vaarklasse IV. De wens van verladers en de terminal om ook de haven van Loven bereikbaar te maken voor klasse 4 schepen is naast éénrichtingsregeling “optimalisering” van dat deel van het kanaal noodzakelijk (fase 1,5). MCA neemt deel aan het overleg tussen de diverse partijen, die zich inzetten voor en bemoeien met het vergroten van de capaciteit van het Wilhelminakanaal vanaf de nieuwe sluis III tot aan Loven. Hoewel nog niet alle benodigde gelden ter beschikking zijn, zijn reeds de eerste deelprojecten gerealiseerd.

Project: Buitenhaven Bergen op Zoom

MCA heeft overleg met diverse partijen over het opzetten van een binnenvaart- en shortsea-terminal op Noordland. Een door een adviesbureau uitgevoerde studie heeft een haalbaar scenario opgeleverd. Het bedrijfsleven ter plaatse is bereid 50% van de kosten voor haar rekening te nemen. Naast het bespreekbaar houden van dit project ondersteunt MCA de acties om de ontbrekende gelden van overheden en/of fondsen van de EU te verkrijgen. Aangezien de investering grotendeels door het bedrijfsleven zal moeten geschieden, is een deelname van Rotterdam gezocht. Een intentie-overeenkomst tussen Bergen op Zoom, Markiezaat en het Havenbedrijf Rotterdam N.V. is inmiddels gesloten. Deze overeenkomst behelst een verdere

uitwerking van het haalbaarheidsonderzoek voor de ontwikkeling, realisatie en exploitatie voor elk van de partijen.

Project: Onderzoek Haalbaarheid Innovatieve vaartuigen

De uitkomsten van het in 2013 afgeronde onderzoek “Haalbaarheid innovatieve vaartuigen” (O.I.V.) was aanleiding voor de provincie om haar deelname aan internationale Project Watertruck voort te zetten. Door het op termijn verdwijnen van kleine schepen tot 500 ton, zou, bij gebrek aan voldoende geschikte vaartuigen, de bereikbaarheid van zuid-oost Brabant via de Zuid-Willemsvaart in gevaar komen. Zie onderstaand: WaterTruck.

Project: GBV (Goederenspoor Boxtel-Veghel)

In 2014 is het door de Provincie NB geleide onderzoek naar de haalbaarheid/wenselijkheid tot reactivering van deze spoorlijn afgerond. Reactivering van deze spoorlijn zou van Veghel een tri-modale terminal kunnen maken. Naast deelname aan het overleg heeft MCA eerder een uitgebreid onderzoek uitgevoerd bij potentiële verladers. Behalve het peilen van hun belangstelling en de bruikbaarheid van het spoor, was de opdracht het commitment van die partijen in kaart te brengen. Hoewel er een ruime belangstelling bestond, zijn er in het onderzoeksgebied geen verladers bereid gevonden zich te committeren. Het definitieve besluit over reactiveren, conserveren of amoveren van de lijn wordt begin 2015 genomen.

Project: Trimodaliteit Oss

De gemeente Oss en de terminal OOC werken aan het plan om de tri-modaliteit van OOC te verbeteren en een betere aansluiting van de stamlijn op het bestaande spoornet te krijgen. Door Pro-Rail wordt al gewerkt aan de upgrade van de spoor aansluiting. MCA heeft haar ondersteuning geleverd aan de inmiddels toegekende Quick-win (fase 3) voor uitbreiding van de containerterminal. Er is nog overleg gaande met gemeente, prorail en het

bedrijfsleven in de vorm van LPO (Logistiek Platform Oss) om de voordelen van “de Hoed” en een directe aansluiting in beeld te brengen.

Project: Haven Veghel

Met gebruikmaking van de toegekende middelen vanuit de quick-win regeling binnenhavens, heeft Veghel aanvang genomen met de upgrade van de industriehaven. Met gelden uit het aanbestedingsvoordeel SL.456 wordt nu een groter deel van de haven uitgebaggerd. MCA heeft haar ondersteuning geleverd aan een vervolgplan om met bijdragen van de bedrijven de volledige haven en de langshaven te herinrichten voor handeling van klasse 4 schepen.

Project: Binnenvaartterminal Ekkersrijt Eindhoven

De intentieverklaring tussen bedrijvenpark Ekkersrijt, de gemeente Son en Breughel en de firma's Janssen en Baetsen heeft geleid tot een gedetailleerd onderzoek en rapport van Adviesbureau Archicom. Voorstellen t.a.v. ontsluitingen, fietspaden, uitruil van gronden, ligging leidingen etc. zijn daarin meegenomen. MCA heeft met betrekking tot de vervoersstromen de begeleiding gegeven. Vanwege de oorspronkelijk grote aan- en af te voeren volumes zou deze terminal een grote bijdrage kunnen leveren aan vermindering van voertuigbewegingen. Door de sterke vermindering van de volumes (econ.) en de nu niet aan de orde zijnde herplaatsing van de betoncentrale Janssen is het project voorlopig geen prioriteit bij gemeente en de verladers.

Begeleiding stichting Berzob.

De door MCA geïnitieerde Stichting Berzob is door aansluiting van asfaltcentrale KWS inmiddels uitgegroeid tot 18 deelnemende bedrijven. Met elk afzonderlijk bedrijf en in clusters worden vervoersplannen opgesteld teneinde de mogelijkheden van samen vervoeren te bezien. Deze cijfers worden tevens aangewend bij de monitoring van Beter Benutten. Daarnaast begeleidt MCA de

bedrijven in hun contacten met gemeente en vervoerders. MCA vervulde ook in 2014 de secretariaatsrol bij het bestuur alsook de organisatie van de clusters Zand en Grind en Agribulk.

Project: Helmond-sluizen (8+9)

Pas in 2013 is MCA op constructieve wijze in overleg gekomen met de gemeente Helmond. Door verwijzing naar de sluisenstudie en vragen in de raad is vervoer over water hoog op de gemeentelijke agenda gekomen. Na uitgebreide voorlichting over multimodaal vervoer en bereikbaarheid van bepaalde bedrijven is een werkgroep opgericht, waar MCA intensief aan deelgenomen heeft. De uitwerking van de gevonden input heeft een ingewikkelde maar ook een zeer urgente kwestie opgeleverd, die Helmond zelf nauwelijks kan oplossen. Naast een gevaarlijke situatie door de slechte staat van de sluisen speelt voor enkele bedrijven de bereikbaarheid over water op langere termijn.

Project: Sluisbediening

Als onderdeel van de algemene bezuinigingen heeft het Ministerie van I&M besloten ook op bezetting van sluisbediening te bezuinigen. Gevolg hiervan zou zijn dat naast servicevermindering (wachtijden) op hoofdvaarwegen, op kanalen de bedieningstijden verminderd zouden worden. De provincie heeft gereageerd met een onderbouwde bezwaarbrief met daarbij een financieel aanbod onder voorwaarden. MCA heeft een pakket van bezwaren van bezorgde verladers en vervoerders verzameld in het Berzob- gebied en Tilburg. Met een financiële toezegging van de Provincie heeft de minister vervolgens de ruimte gegeven voor de uitwerking van een voorstel met de mogelijkheid van 24uur op 7. Door Rijkswaterstaat is een werkgroep opgericht, welke een voorstel heeft uitgewerkt dat tegemoet komt aan de wensen van vervoerders / verladers en voldoende invulling geeft aan bezuinigingsopdracht. Een “operationeel team”, waarin vertegenwoordigd: RWS, MCA en enkele

terminals dienen de effecten te monitoren en waar nodig aanpassingen uit te werken.

Platform Duurzaam Multimodaal Goederenvervoer Brabant.

MCA levert zowel de (technisch) voorzitter als een lid van dit platform, dat 3 á 4 maal jaarlijks bij elkaar kwam om een goede afstemming te krijgen tussen overheden, wetenschap en bedrijfsleven (triple helix), waarbij de BSVG als uitgangspunt gold. Een eerder opgesteld “position paper” is in 2011 input geweest voor het bestuursaccord van de provincie. Was in 2013, door omstandigheden het Platform DMGB slecht 2 keer bijeen gekomen, in 2014 is vanwege overlegverdeling met o.a. LAB, het platform niet samen gekomen.

Project: “Watertruck”

Het onderzoeksproject Watertruck is een internationaal project, waaraan de provincie NB deelneemt. Het project richt zich op de technische, logistieke en financiële haalbaarheid van de inzet van een groot aantal duwbakken voor de verschillende verladings. In het specifieke geval van Brabant; de verladings gelegen aan de Zuid-Willemsvaart. Het project is een uitvloeisel van het project Waterslag (koppelverband), waarbij grotere capaciteiten tegen geringe meerkosten kunnen worden vervoerd. Duwbakken geven tevens het voordeel dat de laad/lostijd losgekoppeld kan worden van de inzetbaarheid van de duweenheid. MCA heeft een extern bureau begeleid, dat in opdracht van Watertruck een studie doet naar de financiële haalbaarheid van dit concept. Hoewel de vervoerstechnische voordelen duidelijk naar voren komen, lijken in dit stadium de benodigde grote investeringen voor de afzonderlijke partijen, schipper en verlader te groot. Een vervolgonderzoek naar een collectieve aanpak is reeds gestart. “Collectief Varen” moet aantonen of en op welke wijze de benodigde investeringen gerealiseerd kunnen worden.

Voor de studie maakt MCA gebruik van de verkregen gegevens en kennis van de stichting BERZOB. Bovendien zorgt MCA voor de terugkoppeling naar de

deelnemers aan Berzob (zie boven). Dit om mogelijke vormen van samenwerking te bewerkstelligen.

Havenstrategie Moerdijk 2030

Na het uitbrengen van het conceptrapport Havenstrategie 2030 heeft MCA ook deel uitgemaakt van een “expertgroep” onder leiding van SER Brabant. Deze groep is gevraagd een kritische beschouwing te geven. De bevindingen zijn door de Raad van de SER in november uitgebracht als advies aan GS.

Project: Spoor- agenda en aansluitingen

Hoewel spoor als een zuivere rijksaangelegenheid gezien wordt, is goede spoorontsluiting van de Brabantse industrie, handel en logistiek van groot belang. Door de toenemende wereldhandel en daarmee groei van de import en export van en naar midden- en oost-Europa, worden goede continentale verbindingen essentieel. Mede door de toenemende beperkingen voor het wegvervoer worden goede aansluitingen op het spoor voor de import-exporterende industrie onontbeerlijk. MCA was betrokken bij voorbereidingen van een aantal lokale ontsluitingen zoals Tilburg, Oss, Veghel. MCA heeft er voor gepleit, vanwege het economische belang, een Brabantse Visie op spoorvervoer uit te werken. In dit kader zijn gesprekken gevoerd met grote verladers en vervoerders alsook met experts (W.O.) op dit gebied. MCA heeft andere (belangen)organisatie als BOM, Rewin, Midpoint etc, welke eveneens initiatieven ontwikkelden, bijegevraagd. Deze groepering is door de provincie gevraagd hun gegevens en visie uit te werken.

Communicatie

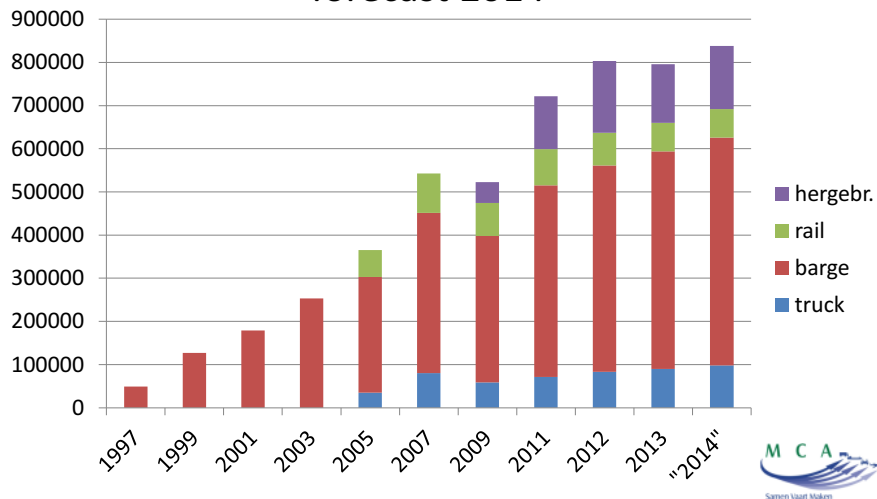
Het “huisblad” MCActueel, is na een periode van digitale presentatie volledig opgenomen in de website van MCA. Hiermede worden partijen geïnformeerd over de ontwikkelingen op multimodaal gebied. Artikelen over projecten,

interviews met verladers en logistieke dienstverleners alsook maatregelen worden daarin opgenomen.

Daarnaast worden op de website van MCA de laatste ontwikkelingen en het laatste nieuws uit de vakbladen weergegeven.

Ontwikkeling multimodaal vervoer : gerealiseerd door Brabantse containerterminals , exclusief Moerdijk.

Totaal multimodaal Brabant forecast 2014

Door het duidelijke Provinciale beleid (BSVG en Agenda van Brabant), ondersteuning en doortastende terminalexploitanten is dit gerealiseerd. Voor een evenredig deel van de verwachte groei in Rotterdam en verdere uitbouw van de bereikbaarheid van de Brabantse industrie en afzetmarkten blijft alertheid geboden.

's-Hertogenbosch, februari 2015

